GAZETA KRAKOWSKA

Prenumerata na zwyczaynym papierze złp. 12, na francuzkim złp. 15.

N^{ER} 125.

Pojedynczy numer na zwyczaynym papierze gr. 10.

CZWARTEK DNIA 25 LISTOPADA 1830 ROKU.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0° Reaumira.

Dzień godzina		Barometr na 0° r.	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
24.	7	27 6, 532	† 2. 4	100	połud: az. sł by	pochmurno	
	12	„ 6, 872	† 3. 9	95	„ średni	„ „	
	3	„ 7, 222	† 3. 6	92	„ „	„ „	
	9	„ 8, 254	† 2. 2	100	„ słaby	„ „	deszcz.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Londyn 13. — Antwerpia 12, — Bruxella 14, — Amsterdam 14, — Haga 14 listopada.

Dziennik ministeryalny angielski *Kuryer* donosi z urzędowego źródła, że P. de Weyer, członek tymczasowego rządu w Bruxelli, przybyły przed kilku dniami do Londynu, miał bardzo zaspokajającą rozmowę z xięciem Wellingtonem. Wspomniony deputowany odebrał od xięcia pismo, skutkiem którego zaraz nazajutrz oddał temuż wizytę, podczas ktorey xiążę w języku francuzkim oświadczył mu pod słowem honoru: "że w żadnym przypadku niezaydzie zbroyne wdanie się w sprawy rządu Belgiyskiego; że jedynym celem jest narad, położenie tamy dalszemu krwi rozlewowi; i że w reszcie spodziewać się należy, iż Belgijanie w takim sposobie ustalą nowy swoy rząd, ktory żadnych zamieszań w Europie niepociągnie za sobą." — W *City* zebrać się ma nowe zgromadzenie, celem powtórnego zaproszenia JJ. Królewskich Mości na ucztę. Żadna siła woyskowa ani policyjna, niebędzie JJ. KK. Mościom towarzyszyć; tylko 20 do 30,000 obywateli w cywilnych ubiorach, chcą składać ich straż honorową. — Młodzieniec, którego niedawno schwytano w Londynie z nabitą bronią, pochodzi z znaczney rodziny. Znaleziono przy nim testament, w którym przepisuje, jak się zachować należy po jego śmierci, gdyby poległ za wolność narodu angielskiego. Pismo to romantyczne, składające się z dziesięciu paragrafów, gdy przeczytane zostało w sądzie policyi poprawczey, powszechny śmiech wzbudziło. — Wedle ostatnich wiadomości z Antwerpii, jenerał belgiyski Nypels, następującą marszrutę przepisał swemu korpusowi woyska: Pierwsza brygada założy główną kwaterę w *Westwesel* i osadzi Capelle, Calmbout, i Hoogstreaten; z ostatniego miejsca, utrzyma związek z drugą brygadą, która swoją główną kwaterę mieć będzie

w *Turnhut* i osadzi Meerplaetz, Raevels, i Aud Turnhout, opieraiąc swe prawe skrzydło o woysko działaiące w prowincyi limburskiey, z którém utrzymywać ma związek przez oddział woyska stojący w opactwie Postel. Trzecia brygada zostaje w Antwerpii. Korpus ten wynosi ogółem do 12,000 ludzi. Kolumna jenerała Mellineta do 1700 ludzi wynosząca, udała się tey chwili (12 b. m.) do Westwesel z 4 sześciefuntowemi działami, jednym granatnikiem, 4 wozami z ammunicyą i kuźnią polową, która wzięła w antwerpskim arsenale. Jenerał Niellon udaje się do Turnhout, a Kessels ma nazajutrz wyruszyć. Woysko to ma rozkaz szanować granice Hollandyi. — *Kroki* nieprzyjacielskie pomiędzy Belgijanami i Hollendrami (prócz Antwerpii) na żądnym punkcie nie są jeszcze zawieszone. (*) Do Hagi nadeszła d. 14 wiadomość, o wzięciu twierdzy Venloo przez belgijanów, z następującemi szczegółami: Jenerał Daine żądał, aby hollendrzy poddali się bezwarunkowo. Dowodzca twierdzy oburzony tém poniżającém żądaniem, kazał odpowiedzieć: *że się woli w gruzach miasta zagrzebać*, niżeli to uczynić. Natychmiast wszczął się na nowo ogień z dział; atoli podczas gdy hollendrowie zatrudnieni byli dawaniem odporu na wałach, — powstali nagle mieszkańcy, opanowali broń znaydującą się na ratuszu, uderzyli na hollendrów z tyłu, gdzie naybardziey razili ich ogniem z wewnątrz warowni belgijanie, rozbroili żołnierzy, wyłamali bramy *Roremonde* i *Maas* i tym sposobem wpuścili swoich do miasta. Dowodzca chciał z resztą wynieść się przeciwną stroną; ale ścigany i zamknięty do koła musiał się nakoniec poddać. W twierdzy znaczne zapazy materyałów wojennych znaleziono. Tegoż dnia napadli belgijanie pod Brukhusen na rzece Maas na zapas 800 baryłek prochu, a w Geistern na znaczny przewóz także wodny pszenicy, który 50 ochotników prowadziło, i wszystko to zabrali. Jenerał Daine zostawił w Venloo 800 ludzi woyska liniowego osadą, a sam poszedł z resztą swego korpusu do Mastrychtu. — W Amsterdamie odebrano wiadomość, że *banda* pomienionego jenerała coraz bardziey się powiększa. — *Kongres Narodowy* otwarty został w Bruxelli dnia 10 listopada o godzinie w pół do pierwszey z południa. 160 członków znaydowało się obecnych, 40 jeszcze nieprzybyło. P. Gendebien, dawniey członek izby niższey stanów jeneralnych, zwany *Oycem prawników*, członek tymczasowego rządu, jako naystarszy wiekiem, otworzył posiedzenie i wezwał na sekretarzy czterech członków kongressu PP. Nothomb adwokata liczącego 25 lat wieku, Haerne xiędza lat 36, i PP. Vilain XIVgo i Liedts po 27 lat mających. Naradzano się nayprzód nad tem, czyli członkowie rządu tymczasowego przeznaczeni do installacyi kongressu, mają bydź przez deputacyą przyjmowani. P. Meulenaere zaczął się temu sprzeciwiać utrzymując, iżby to ubliżało godności, reprezentantów narodu; lecz gdy niepopierał daley swego wniosku, deputacya została wyznaczoną, i wprowadziła natychmiast członków tymczasowego rządu, na których czele znaydował się P. Potter, który zaraz przeczytał zagajającą mowę. Ograniczając się na zażaleniach przeciw niektórym dziennikom krajowym o potwarcze zarzuty, niesłusznie przeciw rządowi tymczasowemu miotane; wyliczywszy rozmaite dobrodzieystwa jakie ten rząd rozlał na całą krainę; zapewnił kongres, iż tenże rząd odebrał nayuroczystsze zapewnienia, jako za-

(*) *W twierdzy Antwerpii ma brakować na żywności Hollendrom, tak daleko, że już tylko po pół racyi dostają.*

dne zbroyne wdanie się mocarstw do spraw niderlandzkich nienastąpi; że jest nadzieja bliskiego ukończenia kroków nieprzyjacieiskich i zupełnego ustąpienia hollendrów z krajów belgijskich. Ostatnia ta część mowy, zwróciła szczególniey uwagę zgromadzenia, i z wielkiemi została przyjętą oznakami radości. Po oddaleniu się deputacyi, nastąpiły sprawdzenia legalności wyborów; następnie zaś zgromadzenie podzieliło się na kommissye, i posiedzenie do dnia następnego odłożone zostało. — Znany Thielemans naczelnik komitetu spraw wewnętrznych, złożył tymczasowemu rządowi następujący wniosek względem projektu do konstytucyi: "Główne zachodzi pytanie, czy ma bydź rząd republikancki? czy monarchiczny? Zostawcie rozstrzygnienie tego zupełne kongressowi; ani jako pojedynczy członkowie, ani jako ciało ogólne, nieogłaszaycie w tey mierze swego zdania; lecz przedstawiając samo pytanie, wnieście następujące oświadczenie z swey strony 1.) Jeżeli większość wyrzecze za rządem monarchicznym, więc pytanie tyczące się rzeczypospolitey, ma bydź w przeciągu trzech lat nowemu kongressowi przełożone; — 2) Jeżeli zaś kongres orzeknie rzeczpospolitę, więc pytanie względem monarchii podobnież po trzech latach ma bydź wniesione. — 3) W przeciągu tego czasu, wszelkie podatki tyczące się pierwszych potrzeb do życia, o ile odnoszą się do ludu, mają bydź zniesione. — Wiadomo wam Panowie moi, że forma rządu monarchicznego, ma przeciwników w Belgiach; — wielu z nich w przywróceniu tey formy, uważałoby przywrócenie xiążąt Oranii. Równie ma także swych przeciwników rzeczpospolita; bo wielu w niey przewiduje okropności roku 1793, nadużycia i gwałty ludu. W kilku latach, jednego jak drugiego zniknąć może obawa; a nateczas z doświadczenia i znajomości rzeczy korzystając, potrafimy budowie naszey towarzyskiey, nadać pewną podstawę. W stanie zaś zamieszania, w jakim się dziś znaydujemy, przyięcie wniosku mego, wielu nieszczęściom będzie mógło zapobieżyć.„ — Na drugiém posiedzeniu kongressu d. 11. wybierano członków kommissyi i uchwalono aby takowi co cztery tygodnie ulegali nowym wyborom. Następnie uchwalono adress na mowę zagajającą, do którego prezydujący P. *Surlet de Chokier* polecał za wzór, adress 221 deputowanych Francyi. — Dnia 12 były długie spory nad tém pytaniem, czy kongres pierwey zająć się ma ułożeniem adressu, czy własném urządzeniem. Tegoż dnia wieczorem, rząd tymczasowy, złożył swoją władzę w ręce kongressu narodowego, który nawzajem poruczył mu dalsze jey sprawowanie. — Znany P. Adolf Bartels towarzysz wygnańców Pottera i Thielmansa, wyjechał tegoż dnia w szczególném poselstwie do Paryża. — Na posiedzeniu d. 13 członek kongressu P. Werbrock Pieters, wniósł: że gdy Hollandya przedsięwzięła blokadę portów belgiyskich, i okręty tego narodu w Flessyndze przytrzymała; że gdy zabranie takowych wielką stratą handlowi i fabrykom zagraża; aby wezwać rząd tymczasowy do złożenia wszelkich postanowień, odnoszących się do zewnętrznych stosunków z obcemi mocarstwami; poczem zaraz prezydujący, udzielił kongressowi odebrany od rządu tymczasowego następujący

PROTOKUŁ KONFERENCYI,

ODBYTEY W LONDYNIE DNIA 4 LISTOPADA 1830

W wydziale spraw Zagranicznych między pełnomocnikami

AUSTRYI, FRANCYI, ANGLII, PRUS, I ROSSYI.

"Gdy król Jmść Niderlandzki, dwory austryacki, francuzki, angielski, pruski, i rossyiski jako mocarstwa, które podpisały tra-

ktaty paryzki, i wiedeński stanowiące królestwo Niderlandów, zaprosił: aby spólnie z Jego Królewską Mością naradziły się nad środkami, któreby wybuchłym w krajach J. K. Mości zaburzeniom, tamę położyć mogły; i gdy wzwyż rzeczone dwory, nawet jeszcze przed odebraniem takowego wezwania, przejęte były chęcią, aby ile możność dozwoli, w jak naykrótszym czasie zawichrzeniom, i rozlewowi krwi zapobiedz; przeto za pośrednictwem porozumieniem się posłów swoich zawierzytelnionych przy dworze londyńskim, zgodziły się na następujące postanowienie: 1) Trzymając się dosłownie § 4 swoiego protokułu z d. 15 listopad. 1818, zaprosiły posła niderlandzkiego, aby należał do ich obrad. — Żeby przeto swóy zamiar tyczący się wstrzymania krwi rozlewu przyprowadzić do skutku, zgodziły się na tę zasadę iżby nayprzód z iedney i drugiey strony kroki nieprzyjacielskie zawieszone zostały. Żeby zaś warunki takowego zawieszenia broni, mające rozstrzygnąć spór, którego rozwiązanie ułatwić, będzie rzeczą powyższych pięciu dworów, niebyły z uszczerbkiem z żadney strony; podają się w następującym sposobie: Z obu stron kroki nieprzyjacielskie ustaią. Woyska oboiey strony cofną się każde w szczególności za linją, która przed traktatem dnia 30 maia 1814 kraje panującego monarchy nad połączonemi prowincyami od tych posiadłości oddzielała, które poźniey do jego państw przyłączone zostały; aby wedle rzeczonego traktatu pokoju i konwencyi roku 1815 zawartych w Wiedniu i Paryżu, stanowiły królestwo niderlandzkie. Oba woyska w przeciągu 10 dni, ustąpią z krajów i mieysc warownych, które obecnie po za linją wzwyż rzeczoną, zaymują. Propozycye takowego zawieszenia kroków nieprzyjacielskich, uczynione zostaną królowi Jmci niderlandzkiemu za pośrednictwem posła jego, niniejszey naradzie obecnego. Warunki tegoż zawieszenia broni, w imieniu powyższych pięciu dworów, mają bydź także do Belgijów przesłane. (Podpisano) Esterhazy. Talleyrand, Aberdeen, Bulow, Matuszewicz.,,— Prezydent kongressu narodowego przeczytał oraz odpowiedź, jaką rząd tymczasowy przesłał na powyższy protokuł: "Rząd tymczasowy Belgijów, miał honor odebrać protokół konferencyi, który dnia 4 listopada 1830 w wydziale spraw zagranicznych W. Brytannii zawartym został, a który podpisany jest przez pełnomocników Austryi, Francyi, Anglii, Pruss, i Rossyi. Członkowie tymczasowego rządu przekonani są, że wzgląd na cierpienia Belgijów, dał powód do takowego tchnącego dobrém ludzkości poselstwa, które pełnomocnicy pięciu wielkich mocarstw wzięli na siebie. Tą ożywieny nadzieją rząd tymczasowy, który prócz tego stale pragnął niepodległość ludu belgiyskiego z uszanowaniem praw ludzkości pogodzić; składa dzięki pięciu mocarstwom, za ich wniosek, który dla położenia tamy krwi rozlewowi, przez zupełne zawieszenie kroków nieprzyjacielskich pomiędzy Belgijami i Hollandyą, za potrzebny uznały. W skutku tego postanowienia, obowięzuie się tenże rząd tymczasowy, wydać rozkazy i przedsięwziąść stosowne środki: 1) Aby kroki nieprzyjacielskie przeciw Hollandyi ze strony Belgijanów ustały; — 2) Ażeby woyska belgiyskie, cofnęły się na tę stronę linii, która przed traktatem paryskim z dnia 30 maja 1814 kraie panującego monarchy nad połączonemi prowincyami, od tych posiadłości oddzielała, które poźniey do iego państw przyłączone zostały, aby wedle rzeczonego traktatu pokoiu, i konwencyi z r. 1815 zawartych w Wiedniu i Paryżu, stanowiły królestwo niderlandzkie. Rząd tymczasowy Belgijów, przez należne uszanowanie dla rzetelności, ma sobie przytém za obowiązek nadmienić, że przez linią tę, rozumie i uważa granice, które stosownie do art: 2 konstytucyi niderlandzkiey, prowincye północne od południowych, obeymując w to lewy brzeg Skaldy, oddzieliły.— 3) Nakoniec, ażeby woyska belgiyskie w przeciągu 10 dni, opuściły warowne mieysca i terrytorium, które po tamtey stronie wzwyż rzeczoney linii zaymują; a to w oczekiwaniu wzajemności ze strony Hollandyi, w tymże samym przeciągu czasu, tak na morzu, iak i na lądzie. Działo się w Bruxelli d. 10 listopada 1830 r.,,— Gdy P. Werbroeck Pieters zrobił przytém uwagę: że niewie, czy takowe zawieszenie kroków nieprzyjacielskich, przywraca oraz wolną żeglugę na Skaldzie? kilku członków zawołało: "*Ani wątpić! inaczey kroki nieprzyjacielskie rozpoczęłyby się na nowo.*,, — Następnie uchwalono, aby obadwa te pisma urzędowe, pomiędzy członków kongressu rozdane, i dla wiadomości ludu belgiyskiego, drukiem ogłoszone zostały.